

Nr 563

Av herr Nilsson, Ferdinand, m.fl., om undantagande från den allmänna varuskatten av mjölkprodukter, m.m.

Den allmänna varuskatten beräknas under kommande budgetår »avlyfta» köpkraft från näringslivet med ett till 3 300 milj. kr. beräknat belopp. För bedömande av denna beräkning må anföras:

	Allmän varuskatt beräknad i riksstaten	Redovisade nettoinkomster
1960/61	1 400 milj. kr.	1 507 milj. kr.
1961/62	1 550 milj. kr.	1 941 milj. kr.
1962/63	2 700 milj. kr.	2 828 milj. kr.
1963/64	3 000 milj. kr.	

För 1963/64 föreligger givetvis nu — i mitten av budgetåret — inga definitiva siffror. Om utvecklingen säger det dock en del att som nämnts ytterligare höjning föreslås. Man har rätt att förmoda att även innevarande budgetår är att räkna med ungefär samma procentuella ökning som för det tidigare året.

Beträffande allmän varuskatt gäller vidare att särskilda uppgifter lämnas angående företagets skatt på uttag ur företaget för eget och familjens behov. För jordbrukets del har detta givetvis betydelse när det gäller uttag av livsmedel ur företaget för egen och för familjens förbrukning. I detta sammanhang beröres även jordbrukarnas direktförsäljning, förnämligast av mjölk och ägg, till grannar direkt från gården. Det rör sig här om ett stort antal företag men innebär uppenbarligen ett plottrande med småposter av ringa betydelse för statsverket. Lika väl som i fråga om löntagares småinkomster eller en- och tvåfamiljsfastigheternas småreparationer synes här en bortrationalisering av petitesser befogad.

För jordbrukarnas del uppgick beloppet av sålunda inredovisade småposter av ompengar för budgetåret 1961/62 till 12,8 milj. kr. och 1962/63 till 12,2 milj. kr. Enligt länsstyrelsernas uppgifter var siffran för 1963 års taxering 17,9 milj. kr.

Även för andra företagare, som från egna företag uttager varor för egen och för familjen erforderlig förbrukning, ger skatten förvisso endast mindre belopp. Taxeringen av egen förbrukning sker i sådana fall bäst genom schablonbelopp. Omsskattebeloppen bereder också mest trassel för statsverket och för företagen. Ur statsfinansernas synpunkt är de av föga värde.

För jordbrukets del har omsbeskattningen av mjölk och smör berett särskilda bekymmer med hänsyn till avsättningsproblemen. Smöret för på den inhemska marknaden en besvärlig kamp med margarinet, och här inverkar omsättningsskatten direkt för att vidga prisskillnaden. Om ett kg smör kostar cirka 8 kr. och ett kg margarin cirka 4 kr. ökar en med 6,34 öre utgående beskattning prisskillnaden med halva skattebeloppet. Man kan med rätta kritisera denna livsmedelsbeskattning i och för sig. Här ingriper den partiskt till nackdel för svenskt jordbruk på ett påfallande sätt. På samma sätt påverkar en varubeskattning med i praktiken 7 öre på en liter tetraförpackad söt mjölk och något öre mindre för flaskmjölken pris- och avsättningsförhållanden på ett sätt som icke står i rimlig proportion till det pris som producenterna får. I den mån som avsättningen motverkas genom denna skattefördring blir det också jordbrukarna som till sist får bära förlusten.

Invändningar har gjorts mot att utbryta enskilda produkter från skatteredovisningen. Så välorganiserad som svensk mejeriproduktion är möter det emellertid föga hinder att beräkna dels storleken av den omsbeskattning som åvilar mejerivaror dels också den som direkt åvilar producenterna genom organisationerna. Om en sådan restitution förenas med bestämmelser som dels befriar alla företagare från varubeskattning på uttag för egen och familjens konsumtion, dels också slopar omsbeskattningen för jordbrukarnas direktförsäljning vid gårdarna av mjölk, skulle en väsentlig förenkling genomföras av redovisning och uppbörd. Därigenom skulle även restitutionsförfarandet genom mejerierorganisationerna i fråga om mejeriprodukter kompletteras, så att även mjölkuttagen eller vid gården försåld mjölk blev fria från skatt.

Kostnaderna beträffande familjernas uttag ur eget företag och försäljning vid gårdarna har tidigare berörts. Från sakkunnigt håll har angivits att en restitution av erlagd oms på mejeriprodukter skulle dra en kostnad av 125 milj. kr. per år. Beträffande beräkningen i statsverkspropositionerna under åren av vad omsbeskattningen ger har tidigare siffror anförts. De visar, att de belopp det här gäller torde röra sig inom ramen för den försiktighet som därvid iakttagits. Det skulle sålunda icke rubba statsverkspropositionens cirklar om dels företagarnas uttag för familjernas egenförbrukning, dels direktförsäljning av mjölk vid gårdarna undantoges från omsbeskattning, dels även den genom organisationerna gående försäljningen av mejeriprodukter befriades från sådan beskattning och beloppens återbetalning finge form av restitution genom organisationerna. Genom dessa går 98 procent av produktionen, och detta kompletteras genom vad som ovan anförts beträffande familjernas uttag och direktförsäljning vid gårdarna.

Därför föreslås,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa

om förslag avseende,

dels att företagares utlag för eget och familjens behov icke skall beläggas med allmän varuskatt;

dels att med hänsyn till mjölkproduktionens läge och betydelse för folkhälsan dess produkter (mjölk, smör m. m.) icke måtte fördyras genom allmän varubeskattning;

att vid försäljning av mjölk, smör m. fl. mejeriprodukter i butik erlagd allmän varuskatt skall från skatteverket genom mejeriorganisationerna restitueras till producenterna i proportion till levererad mjölk;

samt att för vid gårdarna direkt försäld mjölk m. m. allmän varuskatt icke måtte utgå.

Stockholm den 26 januari 1964

Ferdinand Nilsson Axel Emanuel Andersson Herbert Hermansson
i Kungsängen

Eric Carlsson

Ivan Svanström

Nr 564

Av fru **Olsson** och fru **Hamrin-Thorell**, om höjning av förvärvs-
avdragen vid beskattningen.

(Lika lydande med motion nr 688 i Andra kammaren)

Stockholm den 26 januari 1964

Elvy Olsson

Ruth Hamrin-Thorell

Nr 565

Av herr **Pettersson, Harald**, och herr **Larsson, Thorsten**, angående
de principerna för nästa fastighetstaxering.

(Lika lydande med motion nr 677 i Andra kammaren)

Stockholm den 26 januari 1964

Harald Pettersson

Thorsten Larsson